

Inhoud jaargang 16 (2009)

Afdelingsprogramma	2, 35, 70
Agenda	3, 35, 71

Genealogische artikelen

In memoriam Roel Roggema	2
Hanko (Appingedam)	16
Met verschillende namen toch goed zoeken	28
Huwelijken te Wirdum, 1782-1813	50
Stamreeks De Haas	18
Amerika wordt King in Amerika	75
De teerlinck is geworpen ... of toch niet	82
Grietje Courts getuigt te Amersfoort	68
Het raadsel Catharina Adelheit opgelost?	46, 78
Meerlingen in de gemeente Oldehove, 1871 (Dijkstra)	80
Onderzoek in Duitsland. Was het Stoffer Jans Mulder of Jan Stoffers Mulder?	78
Protocol van criminele zaken	14
Stamreeks van de Westerwoldse familie Thools	88
Tathe gestrand in Groningen	54
Unne Brungers en zijn zoon Jurrien Unnes uit Westerlee	10
Venijn in de appeldebrie	48
Vernoeming met volle patroniem	45
Voorouders Pinkster(boer) - Niks - Mooibroek	52

Voorwoord	1, 33, 69
-----------	-----------

Allemaal digitaal (resp. 26, 27 en 28)	28, 60, 94
--	------------

Antonia Veldhuis, Veenwouden (gecontroleerd door Bert Kranenburg)
In deze rubriek komen interessante homepages en nieuwe digitale bestanden aan bod.
Tips kunt u mailen aan Antonia Veldhuis of aan de redactie

Boekenrubriek, Verschenen of nog te verschijnen	26, 64, 98
---	------------

Genealogisch voorstellen	4, 40, 72
--------------------------	-----------

In deze rubriek komen (nieuwe) leden aan het woord die zich voorstellen, vertellen aan welke namen ze werken en wat hun andere hobbies zijn. Wilt u zich ook voorstellen: Miltje, briefje of telefoontje naar Antonia Veldhuis (voor adres en telefoonnummer: zie omslag) en u staat hier een volgende keer.

Hobby uit hobby. Leo van der Linden en ...	8
Hobby uit hobby. Wil Schackmann en ...	42
Hobby uit hobby. Harry Timmer en ...	73

In deze rubriek vertellen lezers over hun hobby. En dat is deze keer niet de genealogie, maar een bezigheid die daaruit is ontstaan en intussen minstens evenveel tijd in beslag neemt. Ik heb de vragen gemaild, de antwoorden liet ik zo veel mogelijk onveranderd. Wilt u ook in deze rubriek, mail of schrijf Antonia Veldhuis.

Bij de foto van ... Leo van der Linden	23
Bij de foto van ... Wil Schackmann	43
Bij de foto van ... Harry Timmer	76

Jaarverslag 2008 (verkort)	36
----------------------------	----

Nieuws van de archieven	23, 66, 99
-------------------------	------------

Naamslijsten XIX Willekeur voor de schippers v/d beide Oldambten en Westerwolde, 1737	13
Naamslijsten XX Oprichting van een schippersgilde te Pekela, 1740	44
Naamslijsten XXI Gildebroeders van de timmerlieden en steenmetselaarsgilde, 1732	77

Toevalsvondst	55, 62
---------------	--------

Van de bestuurstafel	5, 39
----------------------	-------

Vragenrubriek	31, 67, 100
---------------	-------------

redactie Johan Waterborg

Deze rubriek is bedoeld voor specifieke vragen op genealogisch gebied in de provincie Groningen en voor algemene vragen van genealogische aard. Antwoorden komen van de Roots lezers, de redactie doet geen onderzoek naar aanleiding van gepubliceerde vragen.

Elders op deze website vindt u de vragen & antwoorden van 2008, en die van de voorgaande jaargangen.

Zilveren speld voor Antonia Veldhuis en Joop van Campen	34
---	----

Vrijdagmiddag 24 april jl. waren zo'n 15 NGV-bestuursleden, redactieleden en enkele belangstellenden in de vergaderzaal van de Groninger Archieven verzameld. Nadat alle aanwezigen voorzien waren van koffie of thee en een stevige plak Groninger notenkoek, begon voorzitter Gert Zuidema zijn verhaal. Hij benadrukte het belang van enthousiaste vrijwilligers voor een vereniging als de NGV.

De eerste speld werd uitgereikt aan mevrouw **Antonia Veldhuis**. Vanaf begin jaren '90 was zij actief binnen de afdeling: als bestuurslid (tot februari 2000) en vanaf 1994 in de redactie van het toen nieuwe afdelingsblad HuppelDePup. De tweede speld werd uitgereikt aan een verraste **Joop van Campen**. Vanaf 1994 redactielid voor HDP, werd hij al snel gevraagd voor een bestuursfunctie. Op 11 februari 1999 volgde hij Anders Daae op als voorzitter van de afdeling Groningen.

Groningse militairen in het Staatse Leger vóór 1795 (III)

20

Joop van Campen

In onderstaande lijst van de 3^e compagnie (stamlijst C) van het 1ste bataljon van het regiment van de luitenant-generaal Berend Baron Lewe van Aduard staan de "minderen" van de militairen. Ze komen voor in het stamboek van het 1ste bataljon Nationalen nr. 2. opgemaakt in de periode 1772–1795. In het boek *Vredesgarnizoenen* van Ringoir wordt dit het 1ste bataljon van het regiment Nationalen nr. 2 (RN-2) genoemd. De volledige lijst staat op onze homepage <http://groningen.ngv.nl> onder het groene kopje *Publicaties* in de linkerkolom. Daar ook (*Publicaties Archief*) de stamlijsten van eerdere artikelen van de hand van Joop van Campen.

In deze stamlijst van de 3^e compagnie met de letter C komen 300 mutaties voor van 238 "minderen", te weten 1 tamboer, 5 korporaals en 232 soldaten. Om praktische reden zijn het cijfermateriaal en percentages uitsluitend gebaseerd op de eerste mutatie bij indiensttreding. Stellen we 238 op 100% dan krijgen we uitgaande van de leeftijd bij indiensttreding en afkomst het volgende beeld: De gemiddelde leeftijd bij indiensttreding: 20,9 jaar. De jongste militair was een tamboer van 13 jaar oud en de oudst aangenomen soldaat was 45 jaar.

Ze komen uit:

Het gewest Stad en Lande (lees: Groningen)	65 (27,3%)
De Republiek der Verenigde Nederlanden	68 (28,6%), exclusief Stad & Lande
	133 (55,9%), inclusief Stad & Lande
Het Duitse Keizerrijk	90 (37,8%)
Oostenrijkse Nederlanden	10 (4,2%)
Overige staten (Frankrijk, Portugal, Zwitserland)	5 (2,1%)

In de lijst op onze site staan de volgende rubrieken: charge (lees: rang); naam en toenaam; wanneer aangenomen en duur dienstverband; lengte op kousenvoeten in voeten, duimen en strepen; leeftijd; geboorteplaats; waar eerder gediend en hoe lang; hoe daar vertrokken; beroep; godsdienst; gehuwd en aantal kinderen; welke officier ze aannam en wat er verder is gebeurd. Onder wat er verder is gebeurd staat bv. dat iemand gedeserteerd is, wanneer er een werkpas of paspoort is afgegeven, waar de soldaat hierna heen ging, straffen die men kreeg en soms een overlijden.

Veel militairen worden meer dan een maal vermeld. Dan is er sprake van een mutatie bv. afstraffing door krijgsraad na desertie, bij een bevordering of als ze rengageren d.w.z. opnieuw dienst nemen voor een bepaalde periode.

De namen vindt u in het volledige artikel.

Een voorgenomen zeereis van Risør (Noorwegen) via Cardiff (Wales) naar Buenos-Aires
Henk Werk, IJmuiden

Het moet de laatste week van januari 1890 gespookt hebben in Het Kanaal. Een stormachtige westzuidwesten wind met veel regen dwong veel kapiteins beschutting te zoeken in de baai van Dungeness aan de zuidoostkust van Engeland. “De ten anker liggende schepen bij Dungeness zijn door dikte niet te onderscheiden”, berichtte de *Provinciale Groninger Courant* van vrijdag 31 januari.² Of anders gezegd: het zag ‘zwart’ van de schepen. Desondanks zouden veel schepen het slechte weer niet overleven. Drie stoom- en 29 zeilschepen vielen ten prooi aan de golven, acht stoom- en 35 zeilschepen strandden en nog eens 121 zeil- en 103 stoomschepen liepen averij op.³ Hoeveel bemanningsleden daarbij verdronken meldde Germanischer Lloyd niet; het moeten tientallen zo niet honderden zijn geweest. Onder hen zes van de elf bemanningsleden van de Delfzijlster bark Jantje.

Antonia Veldhuis, Veenwouden

In september 1720 zet Aaltje Joesten, is de conclusie van de Heren Gedeputeerden in Groningen, vier mannen aan tot het plegen van moord. Haar zoon Jan Mispel, Jacob Leser (de vriend van haar dochter), Gerrit Jans en Willem Maurits gaan naar het huis van Everd Oostenrijk, wonend onder Wierum, om een diefstal te plegen. Aaltje heeft precies uitgezocht wat de meest geschikte tijd daarvoor is: 's Zondags, als de man en de knecht naar de kerk zijn. De vrouw des huizes is dan mogelijk alleen thuis. Met vier mannen moet zij wel in bedwang kunnen worden gehouden. Wil de vrouw het geld en goed niet onmiddellijk afgeven en zich verzetten, is het advies van Aaltje, dan moeten ze haar maar vastbinden. Eventueel haar ombrengen. Hetgeen ook is gebeurd. Jacob deelt de eerste klap(pen) uit. Met stok en bijl slaat hij de vrouw op haar hoofd. De anderen maken “het karwei” af. Ze gaan er vandoor met geld, zilver en linnen.

Er is in 1724 brood van Eede Jans uit Westerlee afgenomen. De pachtenaren pakten het af van zijn knecht Hendrik Jans, alias Tidden Hindrik. Eede geeft daarom op 12 april 1724 zijn andere knecht Coop Jans opdracht het terug te halen. Hij moet maar “met een kerel of wat” erheen gaan en geeft hem een geweer mee. Met hem gaan onder meer Pieter Meijnders, Philippus Joosten en Jan Jacobs Cleve. Bij dit treffen komt de chercher⁴ Jan Lammers in het veen om het leven. Hij bezwijkt onder een regen van stokslagen en schoppen van deze menigte. Met medeweten van Eede krijgen de moordenaars daarna in zijn huis een “soopje, alsof ze de zaken goed verricht hadden”. Hij raadt bovendien Coop aan te vluchten en geeft hem eten en linnen mee.

Beide zetten aan tot moord. Aaltje moet dit feit bekopen met de doodstraf die men op 12 juli 1721⁵ over haar uitspreekt. Ze zal op een rad worden gezet, door de scherprechter aan de paal worden gewurgd en het lijk moet blijven zitten tot afschrikwekkend voorbeeld.

Eede komt er op 14 september 1724⁶ gemakkelijker vanaf. Hij wordt voor twee jaar verbannen uit de provincie Groningen en krijgt een flinke boete. Waarom dit verschil? Omdat Aaltje een arme oude vrouw was en Eede landeigenaar?⁷ En waarom krijgen de delinquenten van beide moordzaken niet gelijke straffen?

In het volledige artikel meer informatie over de daders, slachtoffers en de bronnen waarin gezocht is door de auteur.
